

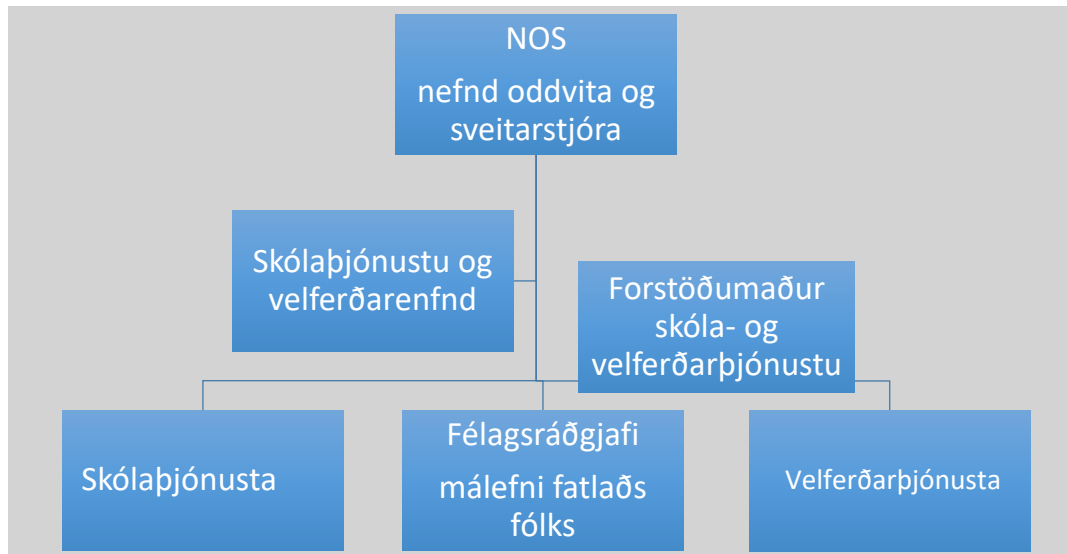
Ársskýrsla Skóla- og Velferðarþjónustu Árnesþings

Velferðarþjónusta almanaksárið 2020

Skólaþjónusta skólaárið 2020-2021

Skipurit skóla- og velferðarþjónustu Árneshvíls 2020 - 2021

Mynd 1. Forstöðumaður er faglegur yfirmaður starfsmanna velferðarþjónustu en starfsmenn heyra undir það sveitarfélag eða hóp sveitarfélaga þar sem þeir hafa starfsstöð. Forstöðumaður, starfsmenn skólaþjónustu og félagssráðgjafi í málefnum fatlaðs fólks eru starfsmenn allra sveitarfélaganna sem aðild eiga að samningum.

Nefnd oddvita og sveitastjóra (NOS)

Byggðasamlag um Skóla- og velferðarþjónustu Árneshings var stofnað 24. júní 2015. Sveitarfélög sem eru aðilar að byggðasamlaginu eru: Bláskógabyggð, Flóahreppur, Grímsnes- og Grafningshreppur, Hrunamannahreppur, Hveragerði, Skeiða- og Gnúpverjahreppur og Sveitarfélagið Ölfus. Stjórn byggðasamlagsins (NOS), fer í umboði viðkomandi sveitarstjórna með yfirstjórn skóla- og velferðarþjónustunnar. Stjórnin skipa oddvitar/sveitarstjórar aðildarsveitarfélaganna. Í stjórn NOS sitja eftirtaldir fulltrúar:

Aldís Hafsteinsdóttir, formaður, sveitarfélaginu Hveragerði
Elliði Vignisson, sveitarfélaginu Ölfus
Halldóra Hjörleifsdóttir, Hrunamannahreppi
Árni Eiríksson, Flóahreppi
Helgi Kjartansson, Bláskógabyggð
Björgvin Skapti Bjarnason, Skeiða- og Gnúpverjahreppi
Ása Valdís Árnadóttir, Grímsnes- og Grafningshreppi

Skólaþjónustu- og velferðarnefnd

Skólaþjónustu- og velferðarnefnd er skipuð sjö fulltrúum frá hverju sveitarfélagi og skipar stjórn byggðasamlagsins (NOS), í nefndina. Nefndin fer með í umboði viðkomandi sveitarstjórna, stjórn og framkvæmd Skóla- og velferðarþjónustu Árneshings. Nefndarmenn eru sem hér segir:

Sigurbára Rúnarsdóttir, formaður
Ásmundur Lárusson
Valgerður Sævarsdóttir
Björn Kristinn Pálmarsson
Elsa Jóna Stefánsdóttir
Bjarney Vignisdóttir
Sigurður Einar Guðjónsson

Starfsfólk

Forstöðumaður Skóla- og velferðarþjónustu:

Ragnheiður Hergeirsdóttir til 30. júní 2021

Melkorka Jónsdóttir frá 6. ágúst 2021

Skólaþjónusta 2020-2021:

Hrafnhildur Karlsdóttir, teymisstjóri og kennsluráðgjafi 100%

Kristín Arna Hauksdóttir kennsluráðgjafi í 80%

Hugrún Vignisdóttir, sálfræðingur 100% - hætti 28. febrúar 2021

Berglind Friðriksdóttir, sálfræðingur 100% – hættir 30. nóvember 2021

Ragnar Ragnarsson, sálfræðingur 100%

Anna Stefanía Vignisdóttir, talmeinafræðingur Uppsveita og Flóa í 60%

Álfhildur Þorsteinsdóttir, talmeinafræðingur Hveragerðisbæjar í 80%

Sigurdís Erlendsdóttir, þjónustufulltrúi 50% - fæðingarorlof í ágúst 2021

Röðull Reyrr Kárason, þjónustufulltrúi 50% - afleysing frá 2. ágúst 2021

1. desember 2021 verða tvær 100% stöður sálfræðinga lausar, hafi ekki tekist að ráða í þær fyrir þann tíma. Vinna sálfræðinga sem snýr að greingum er leyst með sálfræðingum í verktöku. Frá 8. nóvember n.k. verða tveir verktakar sem sinna slíkri vinnu.

Frá 1. nóvember 2021 var ákveðið að ráða inn í stöðu hegðunarráðgjafa. Þetta er tilraunverkefni til 1 árs og byggir hugmyndafræðin m.a. á snemmtækri íhlutun og lögum um farsæld barna sem taka gildi 1. janúar 2022. Verkefni hegðunarráðgjafa liggja bæði innan skóla- og velferðarþjónustu.

Málefni fatlaðs fólks:

Arna Ír Gunnarsdóttir, félagsráðgjafi í 80%

Barnavernd:

Anný Ingimarsdóttir, félagsráðgjafi í 100% frá 1. ágúst 2020

Velferðarþjónusta 2020:

Hveragerðisbær: Halla Dröfn Jónsdóttir, félagsráðgjafi, Rannveig Reynisdóttir, forstöðumaður heimaþjónustu, Steinunn Jónsdóttir forstöðumaður búsetukjarnans í Birkimörk.

Sveitarfélagið Ölfus: Eyrún Hafþórsdóttir, félagsráðgjafi, Sigrún Theódórsdóttir/Ásrún Jónsdóttir forstöðumaður þjónustumiðstöðvar eldri borgara, Kolbrún Jóhannsdóttir, forstöðumaður búsetukjarnans á Selvogsbraut.

Laugarás (Uppsveitir Árnassýslu og Flói): Sigurjón Árnason félagsráðgjafi, Sigrún Símonardóttir forstöðumaður heimaþjónustu.

Íbúafjöldi á starfssvæði Skóla- og velferðarþjónustu

	2016	2017	2018	2019	2020
Hveragerði	2463	2483	2580	2699	2778
Ölfus	1956	2005	2110	2276	2369
Bláskógabyggð	979	1026	1110	1163	1141
Flóahreppur	619	648	650	687	690
Grímsnes- og Grafningshreppur	465	467	470	497	492
Hrunamannahreppur	807	773	780	818	822
Skeiða- og Gnúpverjahreppur	521	594	710	609	590
	7810	7996	8410	8749	8882

Tafla 1. Íbúafjöldi í aðildarsveitarfélögum Skóla- og velferðarþjónustu Árneshings 2016-2020 (tölur miðast við 1. janúar 2021).

Velferðarþjónusta Árneshings 2020

Velferðarþjónusta Árneshings starfar á grundvelli laga um félagslega þjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991 m.s.b., barnaverndarlaga nr. 80/2002, laga um málefni aldraðra nr. 125/1999 og laga um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir nr. 38/2018.

Markmiðsgrein laga nr. 40/1991 um félagsþjónustu sveitarfélaga kveður á um að með félagsþjónustu sé fjárhagslegt og félagslegt öryggi íbúanna tryggt og stuðlað að velferð þeirra á grundvelli samhjalpar. Markmiðum skuli náð með því:

- að bæta lífskjör þeirra sem standa höllum fæti
- að tryggja þroskavænleg uppeldisskilyrði barna og ungmenna
- að veita aðstoð til þess að íbúar geti búið sem lengst í heimahúsum, stundað atvinnu og lifað sem eðlilegustu lífi
- að grípa til aðgerða til að koma í veg fyrir félagsleg vandamál

Veita skal þjónustu á sviði félagslegarar ráðgjafar, fjárhagsaðstoðar, stuðningsþjónustu/ félagslegrar heimþjónustu og húsnæðismála. Þá eru tilgreindar *sérstakar skyldur við ákveðna hópa*: börn og ungmenni, aldraða, fatlað fólk og þá sem eiga í fíknivanda.

Hvetja skal fólk til sjálfsábyrgðar og virða sjálfsákvörðunarrétt einstaklingsins samhliða því að styrkja hann til sjálfshjalpar.

Markmið velferðarþjónustu Árneshings

- Markmið með velferðarþjónustu er að veita upplýsingar og leiðbeiningar vegna annars vegar félagslegra réttindamála og hins vegar aðstoð vegna félagslegs eða persónulegs vanda. Í störfum sínum leggur starfsfólk velferðarþjónustunnar áherslu á fyrirbyggjandi úrræði og leiðir sem stuðla að hjálp til sjálfshjálpar.
- Félagsleg ráðgjöf er veitt án fordóma og af virðingu fyrir einstaklingum. Áhersla er lögð á styrkleika notenda þjónustunnar með heildarsýn að leiðarljósi. Áhersla er á að virkja notendur til sjálfhjálpar með fjölbreyttum virkniúrræðum sem henta þörfum sem flestra.
- Markmið með barnaverndarstarfi er að tryggja að börn sem búa við óviðunandi aðstæður eða börn sem stofna heilsu sinni og þroska í hættu fái nauðsynlega aðstoð. Leitast skal við að ná þessum markmiðum með því að styðja fjölskyldur í uppeldislutverkinu og beita úrræðum til verndar börnum þegar það á við.
- Lögð er áhersla á gott samstarf við íbúa og stofnanir sveitarfélaganna um málefni barna m.a. til að tryggja sem best að tilkynningarskylda skv. barnaverndarlögum sé virt.
- Stuðningsþjónusta/ félagsleg heimþjónusta skal vera einstaklingsmiðuð og veittur skal viðeigandi stuðningur til aldraðra svo þeir geti dvalið sem lengst á eigin heimili.
- Heimili fatlaðs fólks hafa hugmyndafræði um sjálfstætt líf að leiðarljósi. Lögð er áhersla á að efla sjálfstæði íbúanna, að styðja þá til þátttöku í eigin lífi og að efla færni þeirra til félagslegra samskipta.

Félagsleg ráðgjöf

Félagsleg ráðgjöf er veitt skv. lögum um félagsþjónustu sveitarfélaga, og lögum um málefni fatlaðs fólks með langvarandi stuðningsþarfir og getur bæði verið í formi almennrar og sérhæfðrar ráðgjafar.

Markmið félagslegrar ráðgjafar er tvíþætt. Annars vegar að veita upplýsingar um félagsleg réttindamál og hins vegar að veita stuðning vegna félagslegs og persónulegs vanda.

Ráðgjöf sem stendur til boða er:

- Félagsleg ráðgjöf s.s. vegna uppeldis- og samskiptavanda, skilnaðar, forsjár- og umgengismála
- Ráðgjöf vegna fjármála
- Ráðgjöf vegna húsnæðismála og/eða þjónustu í búsetu
- Ráðgjöf er tengist atvinnu og endurhæfingu
- Sérhæfð ráðgjöf / þjónusta vegna fatlaðra barna

Fjöldi mála í félagslegri ráðgjöf hefur ekki verið talinn sérstaklega.

Fjárhagsaðstoð

Fjárhagsaðstoð er veitt samkvæmt lögum um félagsþjónustu sveitarfélaga en samkvæmt þeim er hverjum og einum skylt að framfæra sjálfan sig, maka sinn og börn yngri en 18 ára. Í lögnum er einnig kveðið á um að sveitarfélag skuli veita íbúum sínum þjónustu og aðstoð sem er til þess fallin að bæta úr vanda eða koma í veg fyrir að fólk lendi í þeirri aðstöðu að geta ekki séð fyrir sér og sínum. Skólaþjónustu- og velferðarnefnd Árneshöfna hefur sett sér sérstakar reglur um fjárhagsaðstoð sem starfsmenn Skóla- og velferðarþjónustu vinna eftir.

Ýmsar ástæður geta legið að baki því að fólk þurfi fjárhagsaðstoð, svo sem lág laun, atvinnuleysi eða veikindi. Fjárhagsaðstoð til einstaklings getur verið allt að kr. 164.000 á mánuði og kr. 262.400- á mánuði til hjóna eða fólks í sambúð. Aðstoðin er óháð barnafjölda, þar sem reiknað er með að barnabætur, meðlög og barnalífeyrir mæti kostnaði vegna barna. Fjárhagsaðstoð skiptist í almenna framfærslu og/ eða heimildargreiðslur sbr. IV. kafla í reglum Skóla- og velferðarþjónustunnar um fjárhagsaðstoð. Undir heimildargreiðslur heyrir m.a. sérstakur stuðningur vegna barna, útfararstyrkur og styrkur til fyrirframgreiðslu húsaleigu. Ákvörðun um heimildargreiðslur er tekin á föstum teymisfundum velferðarþjónustunnar. Ráðgjöf vegna fjármála er veitt þar sem þörf er fyrir hana og alltaf þegar fólk leitar eftir fjárhagslegri aðstoð.

Sérstakur húsnæðisstuðningur er fjárstuðningur sveitarfélaga til greiðslu á húsaleigu umfram húsnæðisbætur sem veittar eru á grundvelli laga um húsnæðisbætur nr. 75/2016. Sérstakur húsnæðisstuðningur er ætlaður þeim fjölskyldum og einstaklingum sem ekki eru á annan hátt færir um að sjá sér fyrir húsnæði sökum lágra launa, þungrar framfærslubyrðar og félagslegra aðstæðna. Félagsráðgjafi félagsþjónustunnar tekur við og metur umsóknir um sérstakan húsnæðisstuðning.

Fjöldi einstaklinga/heimila sem fengu fjárhagsaðstoð á árinu 2020 voru alls 80. Í Hveragerði 44 einstaklingar, Ölfus 22 einstaklingar og Uppsveitir og Flói 14 einstaklingar. Heildarupphæð fjárhagsaðstoðar árið 2020 var kr. 50.758.010 en árið 2019 var heildarupphæðin kr. 30.515.067 (sjá töflu 2).

Starfsstöð	2020	2019	2018	2017
Laugarás (Uppsveitir/Flói)	10.353.900	3.297.390	2.484.354	2.398.701
Hveragerði	22.699.951	19.832.471	17.858.974	14.220.243
Ölfus	17.703.903	7.385.206	6.939.022	5.817.650
Samtals á svæðinu	50.758.010	30.515.067	27.282.350	22.436.594

Tafla 2. Greidd fjárhagsaðstoð 2017-2020

Fjárhagsaðstoð sveitarfélaga er neyðaraðstoð og einskonar öryggisnet þegar önnur úrræði eru ekki til staðar. Áhersla er lögð á að veita samhliða öflugra ráðgjöf og stuðning til sjálfshjálpar til að viðkomandi geti sem fyrst komist í launaða vinnu, endurhæfingu eða fengið þá aðstoð sem hann kann að eiga rétt á í öðrum bótakerfum, t.d. hjá Tryggingastofnun eða

Vinnumálastofnun. Flestir fá fjárhagsaðstoð í 1 – 3 mánuði og þeir sem þarfnast fjárhagsaðstoðar lengur en í 6 mánuði eiga oft við fjölbættan vanda að stríða, s.s. fíknivanda, þunglyndi og félagsfælni. Í þeim tilvikum er gott samstarf sérlega mikilvægt milli ráðgjafa og viðkomandi einstaklings eða fjölskyldu því vandinn hefur í mörgum tilvikum staðið yfir lengri tíma.

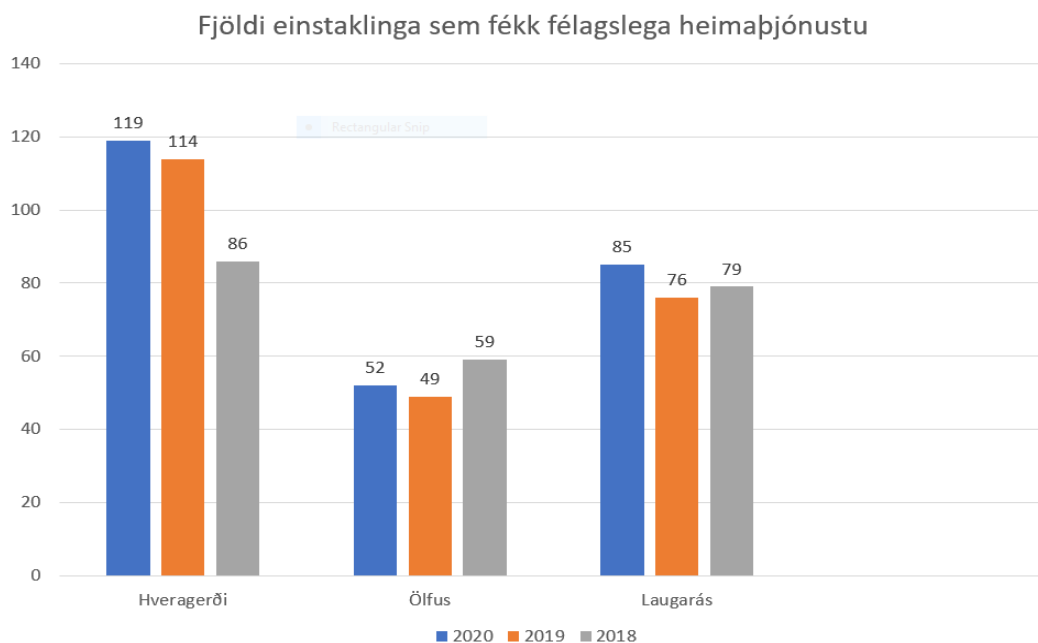
Stuðningsþjónusta (félagsleg heimaþjónusta, liðveisla o.fl.)

Árið 2018 voru lög um félagsþjónustu sveitarfélaga endurskoðuð. Sveitarfélögum er nú skylt skv. 26. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga að sjá um stuðningsþjónustu til handa þeim sem búa á eigin heimilum og þurfa aðstoð vegna skertrar getu, fjölskylduaðstæðna, álags, veikinda eða fötlunar. Stuðningsþjónustu skal veita svæðisbundið með þeim hætti sem best hentar notanda miðað við aðstæður á hverjum stað. Aðstoð skal veitt fjölskyldum barna sem metin eru í þörf fyrir stuðning. Aðstoð skal veitt innan og utan heimilis samkvæmt reglum sem sveitarfélagið setur.

Reynist þörf fatlaðs einstaklings fyrir þjónustu eða stuðning vera meiri eða sérhæfðari en svo að henni verði fullnægt innan almennrar þjónustu skal veita viðbótarþjónustu samkvæmt lögum um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir nr. 38/2018. Þjónusta samkvæmt þeim lögum kemur til viðbótar þeirri þjónustu sem veitt er á grundvelli annarra laga en ekki í stað hennar. Þjónusta sem veitt er á grundvelli beggja laganna skal vera samþætt í þágu notanda. Að jafnaði skal einstaklingur nýta sér almenna þjónustu sem nemur allt að 15 klukkustundum á viku, sbr. 26. og 27. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga.

Ákvörðun um stuðningsþjónustu felur í sér að stuðningur sé veittur í samræmi við þörf og að jafnaði í tiltekinn fjölda klukkustunda í viku hverri á grundvelli mats á stuðningsþörf, sbr. 3. gr. Almennit viðmið er að aðstoð geti numið allt að 15 stundum á viku. Um aukna þjónustuþörf fyrir fatlað fólk fer samkvæmt lögum um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir.

Sveitarfélögin veita þjónustu almennt á dagvinnutíma og eru flestir að fá aðstoð við þrif á heimili. Í Sveitarfélaginu Ölfusi og hjá Hveragerðisbæ er einnig veitt þjónusta um kvöld og helgar og er þá fyrst og fremst verið að veita aðstoð við persónulega umhirðu. Á árinu 2020 var veitt félagsleg heimaþjónusta á samtals 256 heimilum (sjá mynd 2).

Mynd 2. Fjöldi einstaklinga/heimila sem fengu félagslega heimaþjónustu 2018-2020 skipt eftir félagsþjónustusvæðum.

Heimaþjónusta og stuðningsþjónusta:	Nr sveitarfel	fjöldi heimila aldraðra	fjöldi heimila öryrkja	Annað	fjöldi heimila alls	Einhl karl	Einhl kon	hjon samb	Stöðugildi	fjöldi vinnust á árinu
Hrunamannahreppur	8710	24	3		27	4	9	14	2,50	3853
Grímsnes og Grafn.	8719	6	1		7		4	3	0,30	456
Skeiða og Gnúpvhr	8720	14	2	2	18	4	10	4	2,50	2.540
Bláskógabyggð	8721	22			22	7	3	12	1,60	1548
Flóahreppur	8722	9		2	11	3	4	4	1,00	1.860
Samt. 2020		75	6	4	85	18	30	37	7,90	10.257

Tafla 3. Fjöldi heimila er fengu heimaþjónustu/stuðningsþjónustu árið 2020 í Uppsveitum og Flóa.

Dagdvöl aldraðra

Dagdvöl hefur það að markmiði að auðvelda öldruðum að búa sem lengst á eigin heimili og er stuðningsúrræði við þá sem að staðaldri þurfa eftirlit og umsjón til að geta búið lengur heima. Í dagdvöl er boðið upp á mat á heilsufari, þjálfun, tómstundaiðju, stuðning, fræðslu, ráðgjöf og aðstoð við athafnir daglegs lífs.

Sveitarfélagið Ölfus rekur dagdvöl fyrir 8 einstaklinga í Þjónustuhúsi eldri borgara að Egilsbraut 9 í Þorlákshöfn.

Í Hveragerði rekur dvalar- og hjúkrunarheimilið Ás dagdvöl fyrir 5 einstaklinga sem nefnist Bæjarás. Reksturinn er í samstarfi við Hveragerðisbæ en Ás sér um daglegan rekstur og

Hveragerðisbær sér um ferðapjónustu til og frá dagdvöl. Einnig hafa einstaklingar úr Hveragerði nýtt sér þjónustu dagdvala í Árborg samkvæmt samningi milli sveitarfélaganna.

Málefni fatlaðs fólks

Fatlað fólk nýtur allrar almennrar þjónustu sem sveitarfélög veita. Í 3.gr. laga nr.38/2018 um málefni fatlaðs fólks með langvarandi stuðningsþarfir er réttur fatlaðs fólks til þjónustu skilgreindur. Reynist þörf fatlaðs einstaklings fyrir þjónustu eða þörf fyrir stuðning meiri eða sérhæfðari en svo að henni verði fullnægt innan almennrar þjónustu skal veita viðbótarþjónustu samkvæmt lögum þessum. Þjónusta samkvæmt lögum þessum kemur til viðbótar þeirri þjónustu sem veitt er á grundvelli annarra laga en ekki í stað hennar. Að jafnaði skal einstaklingur nýta sér almenna þjónustu, allt að 15 klukkustundum á viku, sbr. [26. og 27. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga, nr. 40/1991.](#)

Lagabreytingarnar 2018 hafa töluverð áhrif á verklag og umfang verkefna félagsþjónustu sveitarfélaga í þessu sviði. Sem dæmi um nýmæli má nefna frumkvæðisskyldu sveitarfélaga, einstaklingsbundnar þjónustuáætlanir, þjónustuteymi, NPA (notendastýrða persónulega aðstoð), notendasamráð og notendasamninga.

Árið 2020 var einn einstaklingur með NPA samning og þrjár einstaklingar með beingreiðslusamning á félagsþjónustusvæði Árnesþings bs.

Stoðþjónusta

Með stoðþjónustu er átt við margháttaða aðstoð við athafnir daglegs lífs og byggist m.a. á einstaklingsbundnum þörfum fólks með hliðsjón af óskum þess.

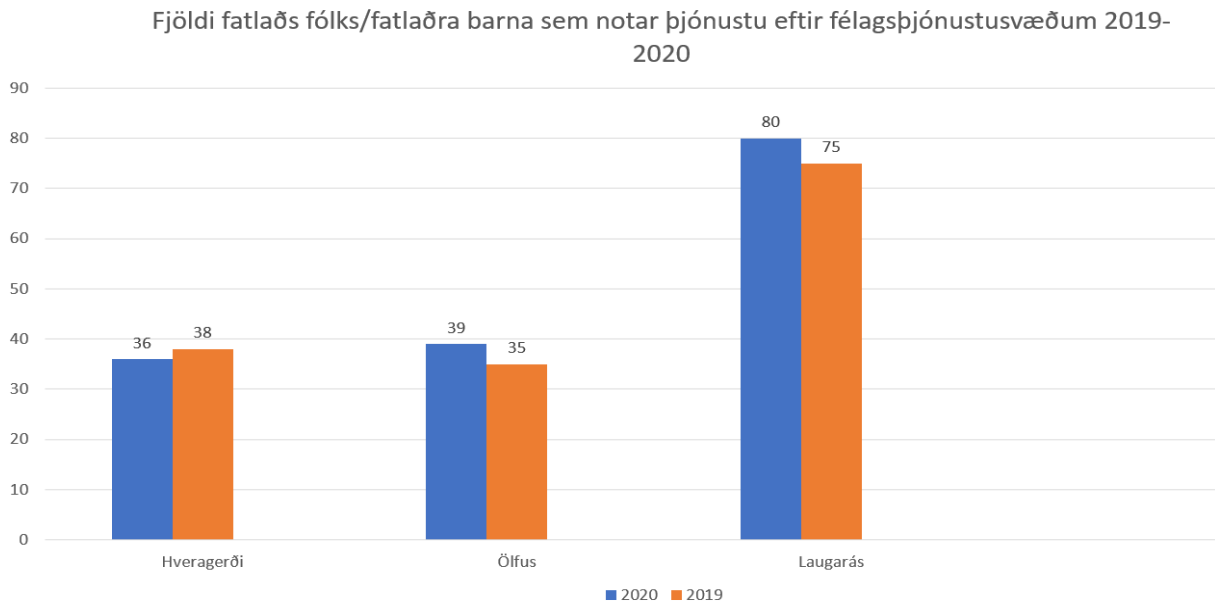
Í 8. gr. laga nr. 38/2018 er réttur fatlaðs fólks til stoðþjónustu skilgreindur svo:

Fötluðu fólki skal standa til boða stoðþjónusta sem er nauðsynleg þátttöku þess í samfélaginu án aðgreiningar þannig að það standi til jafns við aðra og komið verði í veg fyrir félagslega einangrun þess. Stoðþjónustu þessa skal veita í hverju sveitarfélagi með þeim hætti sem best hentar á hverjum stað. Skal hún miðast við eftirtaldir þarfir:

1. Þarfir fatlaðra einstaklinga fyrir þjónustu sem felst í því að treysta möguleika þeirra til sjálfstæðs heimilishalds og samfélagslegrar þátttöku.
2. Þarfir fatlaðra einstaklinga til hæfingar, endurhæfingar, menntunar og atvinnu, m.a. á grundvelli viðeigandi aðlögunar, svo að þeir geti séð sér farborða og tekið virkan þátt í samfélaginu til jafns við aðra.
3. Þarfir fatlaðra einstaklinga fyrir sérhæfða ráðgjöf, félagslegan stuðning og félagslegt samneyti, þ.m.t. ástundun tómtunda og menningarlífs.
4. Þarfir fatlaðra barna fyrir umönnun og þjálfun ásamt nauðsynlegri þjónustu við fjölskyldur þeirra svo að þær geti búið börnunum örugg og þroskavænleg uppeldisskilyrði.

5. Þarfir fatlaðra foreldra vegna umönnunar og uppeldis barna sinna.

Á árinu 2020 fengu 155 fatlaðir einstaklingar stoðþjónustu á vegum Velferðarþjónustu Árnesþings (sjá mynd 3).

Mynd 3. Fjöldi fatlaðs fólks/barna sem notaði þjónustu á árunum 2019 - 2020, skipt eftir félagsþjónustusvæðum.

Akstursþjónusta fatlaðs fólks

Í 29. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga er réttur fatlaðs fólks til *akstursþjónustu skilgreindur*. Markmið akstursþjónustu er að gera þeim, sem ekki geta nýtt sér almenningsfarartæki, kleift að stunda nám, vinnu, hæfingu, sækja heilbrigðisþjónustu og njóta tólmstunda. Haft er að leiðarljósi að aðstoða fatlað fólk til fullrar þátttöku í samfélaginu og sjálfstæðs lífs eins og kostur er hverju sinni.

Búseta og hæfing

Í Árnesþingi reka sveitarfélögin tvo búsetukjarna fyrir fatlað fólk sem þarf á sólarhringsþjónustu að halda.

Heimilið að Birkimörk er staðsett í Hveragerði og búa þar 5 einstaklingar. Starfsmenn heimilisins hafa það að leiðarljósi að veita íbúunum þjónustu af virðingu og mannlegri reisn. Lögð er áhersla á að efla sjálfstæði íbúanna, að styðja þá í þátttöku í eigin lífi og að efla færni þeirra til félagslegra samskipta.

Heimilið að Selvogsbraut er staðsett í sveitarfélaginu Ölfusi og bjuggu í árslok 2020 5 einstaklingar. Markmið heimilisins er að skapa íbúum öruggt heimili. Íbúar njóta aðstoðar á þeim sviðum er hindranir mæta þeim og leitast er við að örva styrkleika þeirra. Lögð er áhersla á að efla sjálfstæði og félagsleg samskipti íbúanna og að auka lífsgæði þeirra í samræmi við óskir þerra og þarfir.

Í Árnesþingi eru jafnframt starfandi sjálfstæðir rekstaraðilar sem reka heimili fyrir fatlað fólk. Þeirra stærst eru Sólheimar með allt að 43 fatlaða einstaklinga í búsetu. Þá kemur Skaftholt með 8 einstaklinga í búsetu og að lokum Breiðabólstaður með 3 einstaklinga. Á Sólheimum og Skaftholti er veitt altæk þjónusta þ.e. búseta, atvinna/hæfing og tómstundir. Þeir sem búa á Breiðabólstað í Ölfusi fara í hæfingu á Viss í Þorlákshöfn sem er vinnu- og hæfingarstöð fyrir þá sem eru með skerta starfsgetu.

Viss vinnu- og hæfingarstöð í Þorlákshöfn er rekið sem útibú frá VISS á Selfossi. Viss í Þorlákshöfn býður upp á hæfingu og vinnu fyrir einstaklinga sem eru með skerta starfsgetu. Flestir sem fá þjónustu frá Viss eru með búsetu á Selvogsbraut og að Breiðabólstað. Á árinu 2018 var opnað útibú VISS á Flúðum þar sem 4 einstaklingar með skerta starfsgetu eru í hæfingu og vinnu.

Barnavernd

Sveitarfélögin hafa ríkar skyldur til að gæta hagsmuna barna og unglinga samkvæmt barnaverndarlögum nr. 80/2002. Það felur m.a. í sér að hafa eftirlit með aðbúnaði barna og unglinga og bregðast við ef aðstæður þeirra eru ekki sem skyldi. Skýrt er kveðið á um þau réttindi og skyldur sem barnaverndarnefnd hefur þegar verið er að fjalla um barnaverndarmál, um málsmeðferðina sem fara þarf eftir og um stuðningsúrræði sem eiga að standa til boða. Félagsráðgjafar vinna að málefnum barna og ungmenna samkvæmt barnaverndarlögum og í umboði Skólaþjónustu- og velferðarnefndar Árnesþings.

Markmið barnaverndarlaga er að tryggja börnum sem búa við óviðunandi aðstæður eða stofna heilsu sinni og þroska í hættu nauðsynlega aðstoð. Leitast skal við að ná markmiðum laganna með því að styrkja fjölskyldur í uppeldishlutverki sínu og beita úrræðum til verndar einstökum börnum þegar það á við. Flest barnaverndarmál sem upp koma eru unnin í góðri samvinnu við foreldra og börn. Mikil áhersla er lögð á að finna sameiginlegar lausnir og leiðir og eru gerðar meðferðaráætlanir í öllum málum. Félagsþjónusta sveitarfélaga vinnur að vernd barna og ungmenna á fjölbreyttan hátt og vinnur mikilvægt forvarnastarf á sviði barnaverndar án þess að mál séu formlega barnaverndarmál.

Tilkynningar

Barnaverndarnefnd verður þó að gæta þess að skrá með kerfisbundnum hætti og varðveita allar tilkynningar, sbr. 12. gr. reglugerðar um málsmeðferð. Athuga þarf að stofna skal mál um hvert einstakt barn þannig að ef til dæmis fjallað er um málefni þriggja systkina eru það þrjú mál. Telja skal tilkynningu fyrir hvert barn og í hvert sinn sem tilkynning berst. Þegar tilkynning berst barnavernd þá skal taka ákvörðun innan 7 daga um hvort könnun skuli hafin.

Tilkynningarástæður skiptast í þrjá megin flokka: Vanræksla, ofbeldi og áhættuhegðun. *Vanræksla* gagnvart barni er skilgreind sem skortur á nauðsynlegri athöfn, sem leiðir til eða er líkleg til að leiða til skaða á þroska barns. Vanræksla skiptist í fjóra flokka: Líkamleg vanræksla, Vanræksla varðandi umsjón og eftirlit, vanræksla varðandi nám og tilfinningarleg vanræksla.

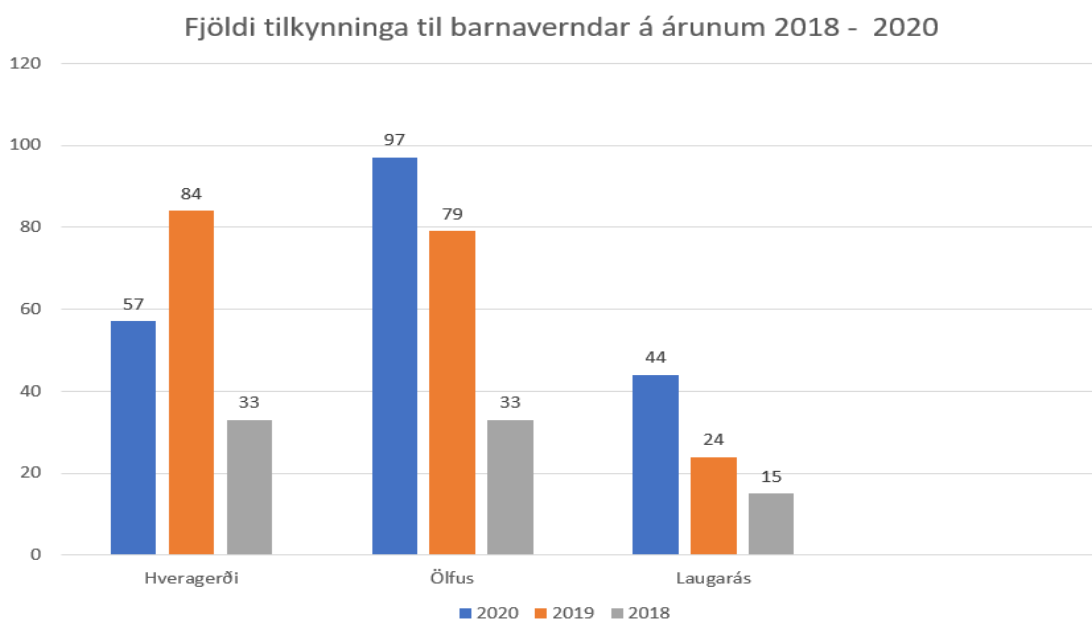
Ofbeldi gagnvart barni er skilgreint sem athöfn af hálfu foreldris eða annars aðila, sem leiðir til eða er líklegt til að leiða til skaða á þroska barns. Ofbeldi skiptist í þrjá flokka:

Barn beitt tilfinningalegu ofbeldi, barn beitt líkamlegu ofbeldi og barn beitt kynferðislegu ofbeldi.

Áhættuhegðun barns er skilgreind sem athöfn eða skortur á athöfn barns sem veldur barninu sjálfu eða öðrum skaða eða er líklegt til að valda því eða öðrum skaða. Í áhættu felst að auknar líkur séu á óæskilegri þróun þegar um áhættuhegðun barna er að ræða. Oftast er um börn eldri en 13 ár að ræða í þessum hluta. Áhættuhegðun skiptist í fimm flokka: Grunur um neyslu barna á vímuefnum, grunur um að barn stefni eigin heilsu í hættu, grunur um afbrot barns, grunur um að barn beiti annan einstakling ofbeldi og grunur um erfiðleika barns í skóla, skólasókn áfátt. Sjá myndir 4 og 5 um heildarfjölda tilkynninga.

Heildarfjöldi tilkynninga	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Hveragerði	57	84	33	58	50	21	41
Laugarás	44	24	15	16	25	17	9
Ölfus	97	79	33	49	25	17	29
Samtals	193	187	81	123	100	55	79

Tafla 4. Heildarfjöldi barnaverndartilkynninga árið 2014 – 2020, skipt eftir félagsþjónustusvæðum.

Mynd 4. Fjöldi tilkynninga til barnaverndar á árunum 2018 – 2020 skipt eftir félagsþjónustusvæðum.

Könnun mála

Mál telst barnaverndarmál þegar ákvörðun er tekin um að hefja könnun máls sbr. 5. mgr. 21. gr. barnaverndarlaga. Þannig er það ekki barnaverndarmál þó að tilkynning berist barnavernd ef tekin er ákvörðun um að hefja ekki könnun. Af þeim 193 tilkynningum sem bárust árið 2020 var ákveðið að hefja könnun í máli 136 barna, þar fyrir utan voru mál barna sem tilkynnt var um en voru þegar í vinnslu. Könnun máls lýkur með greinargerð sem lögð er fyrir teymisfund barnaverndar og tekin er ákvörðun um hvort þörf sé á því að vinna að málinu áfram, hvort ástæða sé til að veita stuðning skv. barnaverndarlögum. Skal þá gerð tímasett meðferðaráætlun og er hún einnig lögð fyrir teymisfund til umræðu og afgreiðslu og undirrituð af starfsmanni og foreldrum. Ávallt skal leitast við að eiga gott samstarf við foreldra og börn þegar við á.

Fósturmál

Í árslok 2020 voru 7 börn í fóstri á vegum barnaverndarnefndar, þar af voru 4 börn vistuð skv. 84. gr. barnaverndarlaga sem er tímabundinn vistun hjá ættingjum eða öðrum. 2 börn voru í varanlegu fóstri og 1 barn á grundvelli 3.gr. barnaverndarlaga (18-20 ára).

Málavogin

Málavogin er verkfæri sem þróað hefur verið í Svíþjóð og aðlagð íslenskum aðstæðum undir forystu Barnaverndarstofu til að mæla vinnuálag í barnavernd. Mælingin skráir vinnuálag hjá hverjum starfsmanni fyrir sig þannig að betri yfirsýn fáiist yfir stöðuna og á breytingum á ákveðnu tímabili. Niðurstöður mælinga maí og ágúst 2020 benda til þess að þörf sé fyrir u.þ.b. 3 stg. í barnavernd á svæðinu. 20-30 opin mál voru í vinnslu hjá hverjum starfsmanni á hverjum tíma á árinu 2020.

Skólaþjónusta Árneshings skólaárið 2020-2021

Skólaþjónusta Árneshings starfar á grundvelli reglugerðar nr. 584/2010 um sérfræðiþjónustu. 1.október 2020 voru 1.531 nemendur í leik- og grunnskólum á svæðinu. Fjöldi nemenda breytist lítillega yfir skólaárið (sjá töflu 5).

Sveitarfélag	Skólar	Fjöldi nemenda 20.sept. 2020
Bláskógabyggð	Leikskólinn Álfaborg	36
	Bláskógaskóli Reykholti	79
	Bláskógaskóli-Laugarvatni, leiksk.deild	20
	grunnskóladeild	53
Flóahreppur	Leikskólinn Krakkaborg	45
	Flóaskóli	112
Grímsnes-og Grafningshreppur	Kerhólsskóli leikskóladeild	18
	Kerhólsskóli grunnskóladeild	54
Hrunamannahreppur	Leikskólinn Undraland	37
	Flúðaskóli	95
Hveragerðisbær	Leikskólinn Óskaland	76
	Leikskólinn Undraland	105
	Grunnskólinn í Hveragerði	375
Skeiða- og Gnúpverjahreppur	Leikskólinn Leikholt	34
	Þjórsárskóli	45
Sveitarfélagið Ölfus	Leikskólinn Bergheimar	99
	Grunnskólinn í Þorlákshöfn	248
	Samtals	1.531

Tafla 5. Fjöldi nemenda eftir skólum í október 2020

Markmið Skólaþjónustu Árneshvíls

- Styrkja og styðja faglega við starf skólanna þannig að innan þeirra sé hægt að leysa flest þau verkefni sem upp koma með öflugri ráðgjöf og fræðslu til kennara og starfsfólks.
- Styðja við og efla samvinnu leik-, grunn- og framhaldsskóla í Árneshvíli og stuðla að samvinnu skóla og fagfólks á svæðinu.
- Styrkja nemendur, foreldra og starfsfólk skólanna, stuðla að bættri líðan nemenda og efla þá í námi og starfi með hugmyndafræði snemmtækrar íhlutunar.
- Stuðla að framþróun í skólastarfi og kynna nýjungar með tilliti til sérstöðu hvers skóla.

Teymisstjóri hefur umsjón með skipulagningu skólaþjónustunnar og stýrir vinnu hennar í samráði við yfirmann.

Verkefni sálfræðinga

Sálfræðingar skólaþjónustunnar voru þrír í fullu starfi til 1. mars. Frá þeim tíma urðu þeir tveir í fullu starfi. Til að mæta þeim fjölda tilvísana sem berast sálfræðingunum var einn verktaki fenginn til að létta undir og hafði sá lokið úrvinnslu 8 mála við skólalok. Skólaárið 2020-2021 luku sálfræðingarnir við úrvinnslu 124 tilvísana. Að auki sinntu þeir viðtölum við nemendur án sérstakra tilvísana og ráðgjafar til foreldra og starfsfólks, héldu fyrirlestra og fræðslu fyrir nemendur, foreldra og starfsfólk, sátu í teyrum og í nemendaverndarráðum. Sálfræðingar sinna einnig eftirfylgd mála, vinna í þverfaglegu samstarfi innan skólaþjónustunnar og við aðrar stofnanir um málefni barna í leik- og grunnskólum.

Frá 1. febrúar var byrjað að safna ítarlegri gögnum um þann biðlista sem er eftir athugun sálfræðinga. Þá mánuði sem eftir lifðu skólaársins sveiflaðist bið þeirra sem beðið höfðu lengst eftir þjónustu mjög mikið eða frá 7 og upp í 14 mánuði. Miklar sveiflur voru einnig í heildarfjölda þeirra nemenda sem beidd eftir þjónustu við hver mánaðamót; eða frá 63 og upp í 114. Á vordögum kom skriða af tilvísunum frá skólunum og þegar mest var barst að jafnaði um ein tilvísun á dag. Þetta var í aprílmánuði þegar 23 nýjar tilvísanir voru skráðar. Við skólalok var staðan sú að 114 tilvísanir biðu afgreiðslu og voru elstu tilvísanirnar 12 mánaða gamlar. Þessi biðtími á eingöngu við um bið eftir greiningum en ekki aðkomu sálfræðinga almennt að viðtölum, ráðgjöf eða aðkomu í teymi svo fátt eitt sé nefnt.

Heimfaraldur COVID-19 hafði margvísleg áhrif á störf sálfræðinga í leik- og grunnskólum. Nýttar voru ýmsar fjarfundarlausnir í viðtölum, fundum og fræðslu. Útbúin voru góð ráð fyrir foreldra barna og ungmenna varðandi líðan á óvissutímum, mikilvægi virkni og góðrar rútínu. Þegar lýst var yfir neyðarstigi almannavarna vegna sýkinga af völdum COVID-19 buðu sálfræðingar upp á opinn símatíma og gátu þá nemendur, foreldrar og starfsfólk hringt og óskað eftir ráðgjöf eða viðtali. Lagt var upp úr því að vera aðgengileg þrátt fyrir samkomutakmarkanir.

Verkefni talmeinafræðinga

Talmeinafræðingar skólaþjónustu eru tveir, annar starfar fyrir Uppsveitir og Flóa og hinn fyrir Hveragerðisbæ. Helstu verkefni talmeinafræðinga felast í þjálfun og greiningum á framburði og málþroska. Þá veita talmeinafræðingar ráðgjöf til foreldra og starfsfólks leik- og grunnskóla um málefni er varða tal og málmein barna. Talmeinafræðingar kenna á námskeiðum og fræðslufundum Skóla- og velferðarþjónustu og sinna teymisvinnu í leik- og grunnskólum.

Talmeinafræðingar voru einungis með fræðslu í gegnum netið þetta skólaárið sökum samkomutakmarkana. Skólafræðingarnámskeiðin voru haldin á TEAMS sem og erindi Álfhildar um málþroskaraskanir grunnskólabarna sem var opið öllum á Suðurlandi og vel sótt. Auk þess var Anna Stefanía með erindi ásamt Kristínu Örnú kennsluráðgjafa um tvítyngi leikskólabarna. Þá sóttu talmeinafræðingar sér einnig fræðslu í gegnum netið, íslenskar ráðstefnur og fræðslu erlendis frá.

Skólaárið var um margt óvenjulegt vegna COVID sem hamlaði störfum talmeinafræðinga að einhverju leyti, sérstaklega hvað talþjálfun varðar en hugsanlega seinkaði það eitthvað greiningarvinnu að sama skapi. Vorið 2020 var keyptur aðgangur að Kara Connect, rafrænni vinnustöð, sem talmeinafræðingar notuðu til að sinna talþjálfun eins og hægt var þegar skólar voru lokaðir eða þegar aðgangur utanaðkomandi að skólum var óheimill. Anna Stefanía ákvað að halda áfram með fjarþjálfun til að draga úr akstri og nýta tíma sinn betur, það hefur gefist mjög vel.

Hér að neðan (mynd 5), má sjá skiptingu starfa talmeinafræðinga þegar litið er á þjálfun og greiningar, 115 börn fengu talþjálfun á skólaárinu og þá var misjafnt hversu marga tíma hvert barn fékk en þörfin er metin hverju sinni. Hér má sjá hlutfall greininga og þjálfunar (tímafjöldi í talþjálfun). Samtals eru níu mál á bið eftir greiningu talmeinafræðings sumarið 2021, elsta málið kom inn í febrúar 2021.

Mynd 5. Störf talmeinafræðinga 2020 - 2021

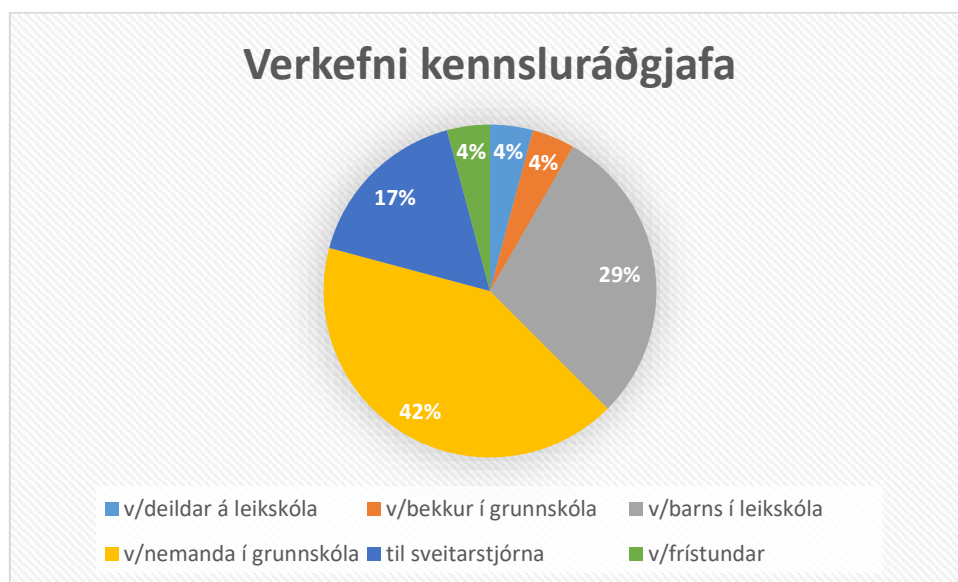
Kennsluráðgjöf

Verkefni kennsluráðgjafa felast meðal annars í því að stuðla að samstarfi leik- og grunnskóla í Árnesþingi og samstarfi einstakra hópa í skólunum t.d. faggreinakennara. Þeir hafa frumkvæði að verkefnum sem stuðla að sameiginlegum markmiðum skóla og skólaþjónustu.

Kennsluráðgjafar veita ráðgjöf í leik- og grunnskólum vegna náms- og þroskastöðu, námsframvindu, félagsfærni og hegðunar. Þeir veita viðtöl, ráðgjöf og handleiðslu um verklag við snemmtæka íhlutun, þ.e. að bregðast fljótt við námslegum, félagslegum og sálrænum vanda hjá börnum. Þá veita þeir ráðgjöf varðandi námsefni og viðeigandi kennsluumhverfi, oft í samvinnu við aðra sérfræðinga Skóla- og velferðarþjónustu.

Kennsluráðgjafar taka þátt í þverfaglegri aðkomu Skóla- og velferðarþjónustu að málefnum einstaklinga, s.s. í teyllum um málefni einstaklinga og skilafundum utanaðkomandi stofnana. Alls sátu kennsluráðgjafar í 42 teyllum skólaárið 2020-2021. Þá aðstoða þeir við gerð einstaklingsnámskráa barna og nemenda með sérþarfir eftir óskum þar um og koma að úrlausn bráðamála, eftir aðstæðum og í samvinnu við þá sem málið varðar.

Kennsluráðgjafar liðsinna skólum við áætlanagerð um starfsþróun starfsfólks leik- og grunnskóla og standa fyrir öflugum tilboðum skólaþjónustu varðandi símenntun fyrir allar starfsstéttir skólanna. Einnig er samvinna og ráðgjöf til sveitarstjórna hluti starfs þeirra (sjá mynd 6).

Mynd 6. Verkefni kennsluráðgjafa 2020-2021

Stóra og Litla upplestarkeppnin

Allir grunnskólar á svæðinu taka virkan þátt í Litlu upplestrarkeppninni með markvissum upplestraræfingum nemenda í 4. bekk. Textar eru lesnir upp bæði einstaklingslega og í kór og eru margar mjög vel undirbúnar lokahátíðir haldnar þar sem að foreldrum og öðrum aðstandendum er boðið að koma í skólann og fylgjast með. Skólaþjónustan hefur ekki aðkomu að Litlu upplestrarkeppninni en hefur fengið sent lesefni frá Röddum, samtökum um vandaðan upplestur og framburð og áframsent til grunnskólanna.

Að vanda hélt Skólaþjónustan utan um skipulag Stóru upplestrarkeppninnar fyrir nemendur í 7. bekkjum í grunnskólunum í Árnesþingi en lokahátíðum var ítrekað frestað vegna Covid-samkomutakmarkana. Verkefnið var þó klárað í lok maí með tveimur lokahátíðum, annars vegar á Flúðum þar sem uppsveitaskólarnir kepptu og hins vegar í Hveragerði með keppni milli grunnskólanna í Hveragerði og Þorlákshöfn. Samstarf við Árborg var lagt niður í ár vegna áðurnefndra samkomutakmarkana. Kennsluráðgjafi skólaþjónustunnar skipulagði og stýrði lokahátíðum í góðu samstarfi við stjórnendur í Flúðaskóla og grunnskólum Hveragerðis og Þorlákshafnar.

Skólaárið 2020-2021 var síðasta árið sem Stóra upplestrarkeppnin var haldin undir merkjum Radda. Nú liggur fyrir að mikil þekking og reynsla til að reka slíkt verkefni er komin um allt land og Raddir hafa því lagt til að öll bæjar- og sveitarfélög móti sína eigin upplestrarkeppni. Stefnt er að því að heimasíða Radda verði rekin áfram þó hætt verði að reka verkefnið miðlægt en þar er að finna gagnlegar upplýsingar og efni sem öllum er frjálst að nota. Einnig er í undirbúningi að Raddir muni veita ráðgjöf og styðja við mótun nýrra upplestrarverkefna bæjarfélaga og skóla. Skólastjórnendur hafa fengið kynningu á breytingunni og stefna að því að halda áfram með sameiginlega lokahátíð upplestrarkeppninnar í 7. bekk en með breyttum áherslum sem ákveðnar verða í haust. Vegna þessarar breytingar er ljóst að aðkoma skólaþjónustunnar verður ekki með sama hætti og verið hefur undanfarin ár. Kennsluráðgjafi verður skólunum innan handar næsta skólaár og leiðbeinir skólunum við yfirfærslu verkefnisins yfir á skólana en einnig mun hann velja lesefni í samstarfi við kennsluráðgjafa hjá Árborg.

Landshlutateymi

Skóla- og velferðarþjónusta Árnesþings tók þátt í verkefni landshlutateymis á Suðurlandi og var samstarfssamningur um verkefnið undirritaður í maí 2020. Verkefninu var framlengt og mun ljúka í desember 2021. Aðilar að samningnum voru Greiningar- og ráðgjafarstöð ríkisins, Heilbrigðisstofnun Suðurlands, Fjölskyldusvið Árborgar, Félags- og skólaþjónusta Rangárvalla- og Vestur-Skaftafellssýslu og Skóla- og velferðarþjónusta Árnesþings. Verkefninu lauk í maí 2021, lokaskýrsla um verkefnið er í vinnslu.

Í fagteymi Skóla- og velferðarþjónustu Árneshings v/verkefnisins eru Hrafnhildur Karlsdóttir teymisstjóri og kennsluráðgjafi, Arna Ír Gunnarsdóttir félagsráðgjafi í málefnum fatlaðra, Ragnheiður Hergeirsdóttir fyrrverandi forstöðumaður til loka maí 2021 og Melkorka Jónsdóttir frá september 2021. Umsjónarmenn verkefnisins, ráðnar af GRR, voru Sigríður Oddný Guðjónsdóttir og Kristín Björk Jóhannsdóttir. Helstu verkefni beindust að því að rýna í verklag, starfshætti og vinnulag varðandi þjónustu fyrir fötluð börn og fjölskyldur þeirra, fyrir greiningu GRR, á meðan beðið er greiningar og eftir að niðurstöður liggja fyrir varðandi langtímaeftirfylgd.

Áherslur í Lausnateymi til ársloka varða innleiðingu á lögum um samþættingu þjónustu í þágu farsældar barna sem öðlast gildi 1. janúar 2022.

Samstarf við skólaþjónustur á Suðurlandi

Skólaþjónusta Árborgar og Skóla- og velferðarþjónusta Árneshings eru nú sem áður í samstarfi vegna námskeiða og fræðslufunda. Þannig bjóðum við í Skóla- og velferðarþjónustu Árneshings starfsfólki í leik- og grunnskólum í Árborg að sækja námskeið á okkar svæði og fáum oft boð að sækja námskeið í Árborg. Einnig er starfsfólki á svæði skólaþjónustu Rangárvalla- og V-Skaftafellssýslu boðið að sækja námskeið í Árneshingi. Kennsluráðgjafar þessara þriggja skólaþjónusta hafa fest í sessi samstarf með fundum einu sinni á önn en með þeim skapast grundvöllur fyrir enn frekara og skilvirkara samráð og samstarf. Á haustönn var hist á Teams og fundi stýrðu kennsluráðgjafar Skólaþjónustu Rangárvalla- og V-Skaftafellssýslu. Í vor var einnig hist á fjarfundi á Teams og þeim fundi stjórnðu kennsluráðgjafar hjá Skólaþjónustu Árborgar. Stefnt er að fundi í Hveragerði haustið 2021 og þá í raunheimum. Kennsluráðgjafar Skóla- og velferðarþjónustu Árneshings munu halda þann fund.

Grunnur, félag fræðslustjóra og stjórnenda á skólaskrifstofum

Skólaþjónusta Árneshings er aðili í Grunni, félagi fræðslustjóra og stjórnenda á skólaskrifstofum. Haldnir eru fundir að hausti og vori þar sem starfsfólk sérfræðiþjónusta hittist auk fulltrúa Menntamálaráðuneytis og Sambands íslenskra sveitarfélaga. Þar er farið yfir ýmis málefni er varða skólamál auk þess sem fulltrúum gefst tækifæri til að hitta kollega og bera saman bækur sínar. Starf skólaársins var ekki með hefðbundnum hætti vegna Covid-19 og samkomutakmarkana. Skólaárið 2020-2021 var fundað á um það bil 2ja vikna fresti á Teams þar sem tekin voru fyrir ýmis málefni s.s. um Ytra mat Menntamálastofnunar í leik- og grunnskólum, kynning á Þemahefti um frístundastarf frá verkefnisstjóra á Menntavísindasviði H.Í. kynning á þingsályktun um forvarnir gegn kynferðislegu og kynbundnu ofbeldi og áreitni - aðgerðaráætlun fyrir árin 2021-2015, “Hvert skal haldið?” Helgi Grímsson sviðsstjóri Skóla-

og frístundasviðs Reykjavíkur ræddi hugmyndir sínar um stöðu, þróun og framtíðarskipan markvissrar skólaþróunar, auk nokkurra funda er vörðugu aðgerðir varðandi útfærslur á skólastarfi m.t.t. reglugerða um sóttvarnir vegna Covid-19.

Námskeið og fræðslufundir

Ein af meginstöðum í starfi Skóla- og velferðarþjónustu Árneshöfna er að hafa fjölbreytt og metnaðarfull námskeið og fræðslufundi í boði fyrir starfsfólk í leik- og grunnskólum á starfssvæði þjónustunnar. Skólastjórar og kennarar hafa mikið um það að segja hvaða námskeið eru haldin. Það eru ýmist sérfræðingar skólaþjónustu eða utanaðkomandi sérfræðingar sem kenna á námskeiðunum. Þá er lögð áhersla á samráðsfundi kennara á svæðinu þar sem þeir kynna verkefni og vinnubrögð og deila þekkingu sín á milli. Skólar á svæðinu geta líka óskað eftir erindum sérfræðinga skólaþjónustu á fundum eða starfsdögum. Skólaþjónustan sækir árlega um styrk til Endurmenntunarsjóðs grunnskóla. Hlutverk sjóðsins er að veita styrki til endurmenntunar félagsmanna í Félagi grunnskólakennara og Skólastjórafélagi Íslands. Styrkurinn sem skólaþjónustan fær gerir okkur kleift að fá fyrirlesara og kennara sem eru fremstir á sínu sviði og geta ávallt kynnt það nýjasta sem er á döfinni hverju sinni.

Eftirtalin námskeið og fræðslufundir voru haldnir á síðasta skólaári

Námskeið/fræðslufundur	Umsjón	Staður	Tími
Börn og líðan	Berglind Friðriksdóttir og Hugrún Vignisdóttir sálfræðingar.	Teams-fjarfundabúnaður.	13. ágúst kl. 10-12.
Umsjónarkennarinn	Lilja M. Jónsdóttir, Menntavísindasviði HÍ.	Zoom-fjarfundabúnaður.	13. ágúst kl. 12:45-14:45.
Skólafærninámskeið fyrir foreldra barna sem eru að hefja nám í grunnskóla.	Hrafnhildur Karlsdóttir og Kristín Arna Hauksdóttir kennsluráðgjafar, Álfhildur Þorsteinsdóttir og Anna Stefanía Vignisdóttir talmeinafræðingar.	Kerhólsskóli og Teams-fjarfundabúnaður.	18. ágúst kl. 14-15:30, 7. sept. kl. 18-19, 9. sept. kl. 17:30-18:30
Að byrja í leikskóla - námskeið ætlað foreldrum barna sem eru að hefja nám í leikskóla	Hrafnhildur Karlsdóttir og Kristín Arna Hauksdóttir kennsluráðgjafar, Álfhildur Þorsteinsdóttir og Anna Stefanía Vignisdóttir talmeinafræðingar.	Teams-fjarfundabúnaður.	27. ágúst og 1. september kl. 17-18.
Námskeið um einhverfu, samskipti og leiðir v/nemenda á einhverfurófi.	Hrafnhildur Karlsdóttir og Kristín Arna Hauksdóttir kennsluráðgjafar	Grunnskólinn í Þorlákshöfn.	20. ágúst kl. 13-14:30.

Fyrir stuðn.fulltrúa og starfsfólk í frístund.			
Kennsla til vaxtarhugarfars.	Hildur Lilja Guðmundsdóttir grunnskólakennari.	Teams-fjarfundabúnaður.	17. september kl. 14:30-15:30.
Orðaforði tvítyngdra leikskólabarna.	Kristín Arna Hauksdóttir kennsluráðgjafi og Anna Stefanía Vignisdóttir talmeinafræðingur.	Erindi tekið upp og vistað á heimasíðu Árneshings.	
Seesaw vinnustofa.	Ólöf Kristín Knappett Ásgeirsdóttir, grunnskólakennari.	Teams-fjarfundabúnaður.	8. október kl. 14:30-16.
Grunnskólabörn og málproskaraskanir - einkenni, algengi, afleiðingar og úrræði.	Álfhildur Þorsteinsdóttir talmeinafræðingur.	Teams-fjarfundabúnaður. Erindi tekið upp og vistað á heimasíðu Árneshings.	29. október kl. 14-15:30.
Klámhorf unglunga.	Kolbrún Hrund Sigurgeirsdóttir, verkefnastjóri Jafnréttisskóla Rvk.	Teams-fjarfundabúnaður.	4. nóvember kl. 14-16.

Tafla 6. Námskeið og fræðslufundir 2020 - 2021

Eftirfarandi námskeið féllu niður vegna Covid-19 faraldursins:

- o Bókverkabrot; Samstarf við Listasafn Árneseinga
- o Teymisfundir í skólum
- o SOL, spjallað og leikið í grunn- og leikskóla
- o Útikennsla á Laugarvatni
- o Sögupokar - Heildstætt málörvunarefni
- o Ævintýri í heimakrók

Eftirfarandi námskeið féllu niður vegna dræmrar skráningar til þátttöku:

- o Kynning á Hljóm-2 prófinu
- o Leirlistakennsla

Eftir lærdómsríkt skólaár í námskeiðshaldi ákváðu kennsluráðgjafar að taka í gagnið breytt fyrirkomulag næsta haust. Ekki verður send út fyrirfram ákveðin fræðsluáætlun en þess í stað verða erindi auglýst hvert og eitt í senn með mislögnum fyrirvara. Erindi á vegum sérfræðinga Skóla- og velferðarþjónustu verða enn sem áður í boði sem stjórnendur kalla eftir fyrir sinn skóla. Einnig verða sett inn erindi á heimasíðu Árneshings sem hægt er að sækja þangað þegar hverjum og einum hentar.

Röskun á starfsemi Skóla- og velferðarþjónustu vegna Covid-19 faraldurs

Starfsfólk Skóla- og velferðarþjónustu lagði sig fram um að halda eins góðri þjónustu og mögulegt væri við nemendur, foreldra, kennara og stjórnendur á tímum samkomubanns og sóttvarna. Þegar þriðja bylgja Covid skall á í lok október 2020 var fljótt og örugglega gripið í samskonar vinnubrögð og í fyrstu bylgju skv. handbók Skóla- og velferðarþjónustu á neyðartímum. Starfsfólk mætti í Fljótsmörk 2 í tveimur hópum til skiptis. Á móti vann fólk heima. Einhverjir kusu að vera alfarið í heimavinnu á meðan samkomutakmarkanir voru sem strangastar eða fram í miðjan nóvember.

Samráðsfundir allra sérfræðinga Skóla- og velferðarþjónustu voru á Teams á mánudagsmorgnum. Skólaþjónustan fundaði eftir þörfum og velferðarþjónustan einnig. Kennsluráðgjafar funduðu reglulega með stjórnendum leik- og grunnskóla á Teams. Talmeinafræðingar sinntu talþjálfun í fjarþjálfun á Kara- Connect á meðan ströngu takmarkanir voru í gildi. Fræðsluerindi voru færð yfir á rafrænt form í samráði við fyrirlesara. Nokkur erindi voru felld niður að ósk fyrirlesara með þann möguleika að halda síðar í raunheimum.

Vissulega hægði á vinnslu mála þar sem heimsóknir sérfræðinga skólaþjónustunnar í skóla svæðisins voru mjög takmarkaðar í þriðju bylgju. Reynt var eftir fremsta megni að fresta ekki málum heldur forgangsraða þeim eftir mikilvægi sem nánar má lesa um í áðurnefndri handbók um vinnubrögð á neyðartímum. Frá janúar 2021 var ströngustu hömlum aflétt og sérfræðingar velkomnir í alla skólana með andlitsgrímur. Eins gat starfsfólk allt mætt í Fljótsmörk á nýju ári og haft nánara samstarf á staðnum. Þegar leið á vorönnina færðist starfsemin smám saman í eðlilegra horf og röskun var lítil sem engin í maíbyrjun.

Á haustönn 2021 hefur verið nokkuð eðlileg starfsemi í öllum skólum og starfseiningum á vegum Skóla- og velferðarþjónustunnar.

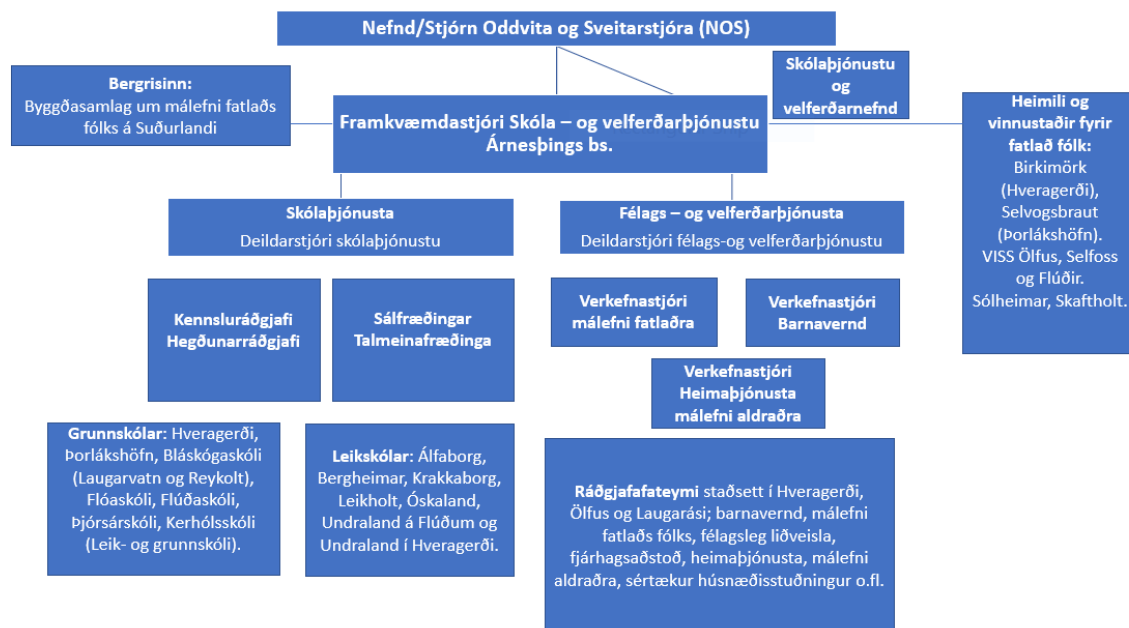
Lokaorð - horft til framtíðar.

Þessi ársskýrsla er unnin af nýjum forstöðumanni í samstarfi við lykilmál í Skóla- og velferðarþjónustunni í október 2021. Byggist hún að mestu á grunni eldri ársskýrslu og er því nokkuð takmörkuð þar sem m.a. ekki fyrir liggja nákvæmar skráningar innan félags/velferðarþjónustunnar frá árinu 2020 og undirrituð ekki komin til starfa á þeim tíma.

Við vinnslu skýrslunnar hefur orðið ljóst að mjög brýnt er að endurskoða allt innihald og uppsetningu fyrir árið 2021 – 22. Mun forstöðumaður leiða það verkefni í samstarfi við lykilstarfsfólk SVÁ og verða fyrstu drög að endurbættri ársskýrslu tilbúin í upphafi árs 2022.

Framundan eru líka krefjandi verkefni við áframhaldandi uppbyggingu á innra skipulagi Skóla- og velferðarþjónustunnar. Þessi verkefni snúa helst að endurskoðun á stjórnskipulagi, styrking á innra starfi/grunnmönnum, gæðamálum, skjalavistun, nýjum stafrænum lausnum (Teams og Sharepoint), og uppfærslu á heimasíðu. Eins munu lög um samþættingu þjónustu í þágu farsældar barna taka gildi 1. janúar 2022 og mun því allt næsta ár (2022), taka mið af þeirri innleiðingu.

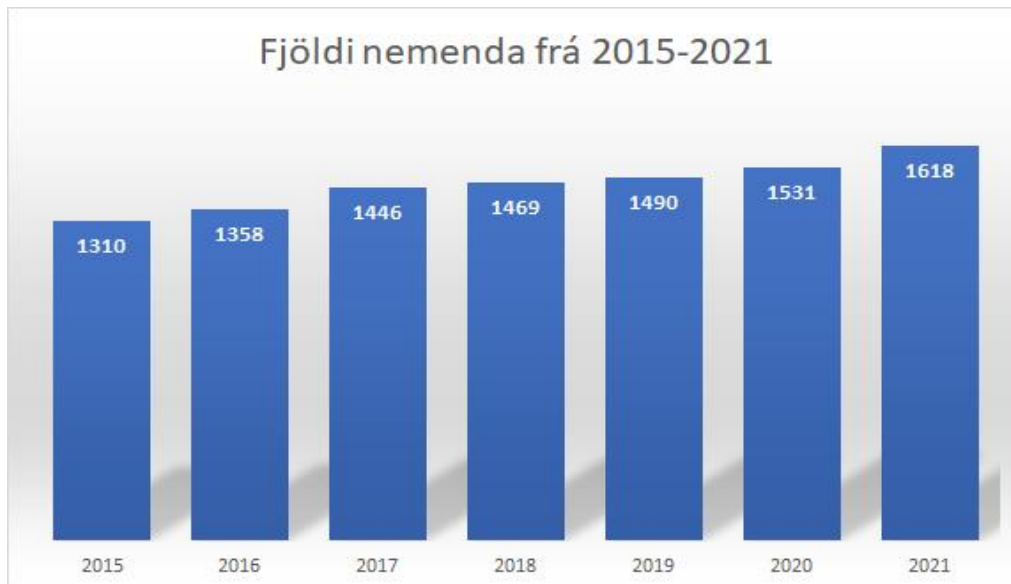
Samfara endurskoðun á stjórnskipulagi og áframhaldandi nýjum verkefnum leggur forstöðumaður til að nýtt skipuriti taki gildi 1. janúar 2022 (sjá mynd 7).

Mynd 7. Tillaga að nýju skipuriti Skóla- og velferðarþjónustu Árneshöfn bs.

Að lokum: Undanfarin ár hefur íbúafjölgun á starfsvæði Skóla- og velferðarþjónustu Árnesþings verið hægt og bítandi upp á við og sést það ekki síst á fjölgun nemenda í leik- og grunnskólum sem er í takt við íbúafjölgun á svæðinu.

Á mynd 8 hér að neðan má sjá að nemendum á starfssvæðinu hefur fjölgað um **308** frá árinu 2015.

Mynd 8. Fjöldi nemenda í leik- og grunnskólum 2015 - 2021

Eins og myndin sýnir er fjölgunin umtalsverð og sýnir vel hversu brýnt er að Skóla- og velferðarþjónustan styrki sína innviði, gæðamál og stjórnskipulag til að geta mætt auknum þörfum barna og fjölskyldna þeirra á svæðinu.

Samfara íbúafjölgun hafa einnig beiðnir um fjárhagsaðstoð aukist til muna á öllum þremur félagsþjónustusvæðum og eins hafa tilkynningum til barnaverndar fjölgað marktækt.

Framundan eru því krefjandi verkefni en að á sama tíma líka mörg tækifæri til framfara og þróunar sem starfsmannahópur Skóla- og velferðarþjónustunnar er tilbúinn að stýra áframhaldandi inn í árið 2022.

Hveragerði 1. nóvember 2021

F.h. Skóla- og velferðarþjónustu Árnesþings bs.

Melkorka Jónsdóttir, forstöðumaður.